

USTADAN ÇIRAĞA TİROİD HASTALIKLARI

Editörler

Mehmet etin KOTAN
Ümit Haluk İLİKLERDEN
Tolga KALAYCI

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayım ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-399-068-8	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Ustadan Çırağa Tiroid Hastalıkları	47518
Editörler	Baskı ve Cilt
Mehmet Çetin KOTAN ORCID iD: 0000-0002-6336-4747 Ümit Haluk İLİKLERDEN ORCID iD: 0000-0003-3950-5535 Tolga KALAYCI ORCID iD: 0000-0002-6977-1757	Vadi Matbaacılık
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin DİLMEN	MED045000
	DOI
	10.37609/akya.2505

Kütüphane Kimlik Kartı

Ustadan Çırağa Tiroid Hastalıklar / editörler : Mehmet Çetin Kotan, Ümit Haluk İliklerden, Tolga Kalaycı. Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
370 sayfa. : rnk. resim, şekil, tablo. ; 160x235 mm.
Kaynakça ve İndeks var.
ISBN 9786253990688
1. Tip--Tiroid Hastalıklar.

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlenmeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Makul periyodlarla güncellenip yeni baskıları yayımlanan bilindik ve önemli bir cerrahi kitabın tiroid hastalıkları bölümünde birden fazla kez, bırakın cerrahi tedavi seçeneğini, iğne biyopsisi kararı için bile ihtiyatlı yaklaşım önerilmekte; daha somut bir ifade kullanmak gerekirse ATA kılavuzunda iğne biyopsisi 1 cm veya daha büyük, ancak sonografik özellikleri itibarı ile malignite kriterleri açısından yüksek- orta risk özellikleri taşıyan nodüller için önerilmesine rağmen, hepimiz günlük pratiğimizde milimetrik nodüller için kilometrelerce uzak mesafelerden biyopsi için sevk edilen tiroid nodüllü ‘hasta’larla nadir olmayarak karşılaşmaktayız ve bu ‘hasta’lara çoğu zaman birden fazla kez biyopsi, dahası cerrahi tedavi yapıldığı ‘malumu ilam’ kabilinden bir durumdur.

Yıllar önce kentimize tıp bayramı münasebeti ile zarif bir ziyarette bulunan dönemin sağlık bakanı olan meslektaşımıza, basit bir tiroid nodülü nedeni ile ve çok çeşitli hastanelerde yaptırdığı tahlil ve görüntülemeleri tuğla kalınlığında bir dosyada muhafaza eden hastamızın dosyasını takdim ettiğimde sayın bakan durumu ifrat olarak değerlendirmiş ve rahatsızlığını beyan ederek önlem alınması gerektiğini/ alınacağını ifade etmişti...

2023 yılındayız, tiroid hastalıklarının tanı ve tedavi yaklaşımlarında Türkiye tıbbı olarak sayın bakanımızın ifrat olarak yorumladığı durumumuzu kararlılıkla koruyoruz, koruyucu hekimlikten ziyade tedaviyi/cerrahiye önceleyen yaklaşımımızdan geri adım atmadık maalesef!

Dr. KALAYCI bu konuda da öncü ve üretken kişiliğinin, çalışkanlığının tezahürü niteliğindeki bu çalışmayı takım ruhu/disiplini prensipleri ile yazarları bir araya getirip, güncel bilgileri ilgi duyanların istifadelerine sunma konusunda saygın bir çaba gösterdi, müteşekkirim.

Kitabın faydalı olması dileğiyle, Dr. KALAYCI ve değerli yazarların emeklerine sağlık.

Prof. Dr. Mehmet Çetin KOTAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi
Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı

ÖNSÖZ

İnsanoğlunun 3500 yıllık bir tarihi olan anormal boyun kitlelerine ilgisi, 19. yüzyılın ikinci yarısında cerrahi girişim ile çıkarılmasını belgelemekle sürmüş ve zamanla cerrahi basamakları tanımlanmıştır. Hastanın kitle basısı nedeniyle boğulmasını önlemeyi amaçlayan cerrahi yöntemler, 1791 yılında ilk başarılı parsiyel tiroidektomi yapan Fransa'dan Pierre Joseph Desault ile başlamış ve tiroid cerrahisine öncülük ederek yön veren Christian Albert, Theodore Billroth ve Emil Theodore Kocher ile devam etmiştir. Emil Theodore Kocher dönemindeki yüksek mortalite oranlarına karşı 1850-1877 arasında yaptığı 146 tiroidektomide %21, 1898 yılında yayınladığı 600 olgusunda ise %0,5 mortalite oranı bildirerek bu konudaki başarı ve yeteneğini o günün şartlarında kanıtlamış, 1909 yılında ise fizyoloji, patoloji ve tiroid bezinin cerrahisi alanındaki çalışmalarından dolayı Nobel Tıp Ödülü ile ödüllendirilmiştir. Vaktiyle sadece kitlesel etkisiyle basısının önlenmesi için çalışılan tiroid organı, güncel gelişmelerle sürprizler içerdiğini göstermiş ve biz cerrahların etrafında gezindiği belki de insan bedenine en fazla etki sunan endokrin bir organ olduğunu göstermiştir. Tüm bu gelişmelerle birlikte tiroid /paratiroid hastalıklarının tanısı, takibi ve cerrahisinin bir dizi mantıklı, düzenli, multidisipliner ve anatomik bilgiye dayalı olması gerektiği görülmüş ve bu konuda Tıp bilim dünyası uygulanmasını önerdiği bir dizi bilimsel algoritma belirlemiştir.

Bu anlamda bilimsel temennilerimizi besleyerek büyük emeklerle anlaşılır bir dil ve güncel bilgilerle hazırladığımız 'Ustadan Çırağa Tiroid Hastalıkları' kitabımızda bize mentorluk eden, üst tiroid cerrahisinde ülkemizin duayen cerrahlarından Kıymetli Hocam Prof. Dr. Mehmet Çetin KOTAN'a, üstün çabasıyla ortaya attığı fikri hayata geçirip yoğun mesai harcayan Kıymetli Arkadaşım Doç. Dr. Tolga KALAYCI'ya ve tüm yazarlara teşekkür ederim.

Doç. Dr. Ümit Haluk İLİKLERDEN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi

Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı

ÖNSÖZ

Saygıdeğer kendini bilime adanmış meslektaşlarım.

Önsözüm Mimar Sinan'ı ve eserlerini hatırlatarak başlamak istiyorum.

Mimar Sinan, bilindiği üzere, İstanbul'da bulunan Şehzade Camii'sini çıraklık eseri, yine İstanbul'da bulunan Süleymaniye Camii'sini kalfalık eseri ve Edirne'de bulunan Selimiye Camii'sini ustalık eseri olarak tanımlamıştır.

Yazarlık/editörlük işi ise emek gerektiren, yorucu ve yaptıkça/deneyimlendikçe değerlendirilen bilimsel bilgiye katkı sağlayan bir süreçtir. 'Ustadan Çırağa' editör ekibi olarak 2018 yılından beri süregelen bu kitap serisinin 3. kitabı olan Ustadan Çırağa Tiroid Hastalıkları'nı değerli meslektaşlarımıza/meslektaş adaylarımıza ve 'tiroid' konusuna meraklı herkese sunmaktan gurur duyuyoruz ve ilk kitabımız olan 'Ustadan Çırağa Özofagus Hastalıkları' kitabımızı çıraklık eserimiz, 'Ustadan Çırağa Mide Hastalıkları' kitabımızı kalfalık eserimiz ve son olarak da kitabımız(-nız) olan 'Ustadan Çırağa Tiroid Hastalıkları'nı ustalık eserimiz olarak görüyoruz.

Tabii burada hemen bir parantez açma gereği duyuyorum. İlk kitaptan itibaren günümüze kadar gerek editörler gerekse yazarlar olarak, yani büyük bir aile ve ekip olarak, siz değerli okuyucularımıza gerçekten 'Usta' olarak bilgi ve deneyimlerimizi aktardığımızı hatırlatmak isteriz.

Tiroid konusunda bilgilerimi ve becerilerim kazandığım kıymetli hocalarım Prof. Dr. Mehmet Çetin KOTAN ve Doç. Dr. Ümit Haluk İLİKLERDEN'e ve her zaman desteğini esirgemeyen canım eşim Benan KALAYCI'ya sonsuz teşekkürler.

Son bir teşekkür olarak da tüm kitap süreçlerinde desteğini esirgemeyen ve kahrımızı çeken başta Yasin DİLMEN olmak üzere tüm Akademisyen Yayınevi ailesine de teşekkürü bir borç biliriz.

Ustalık eseri olarak tanımladığımız bu eserin bilimsel camiaya katkı sağlaması dileğiyle...

Doç. Dr. Tolga KALAYCI

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp Fakültesi

Genel Cerrahi Ana Bilim Dalı

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Tiroid Hastalıklarının ve Tiroid Cerrahisinin Tarihçesi ..... 1 <i>Turgut ANUK</i>
Bölüm 2	Tiroid Bezi Embriyolojisi ve Histolojisi ..... 5 <i>Seçil Nazife PARLAK</i>
Bölüm 3	Tiroid Anatomisi ..... 13 <i>Ufuk MEMİŞ</i>
Bölüm 4	Boyun Anatomisi ..... 25 <i>Orhan BEGER</i> <i>Hadice UÇAR</i>
Bölüm 5	Tiroid Fizyolojisi ..... 35 <i>Hilal ÜSTÜNDAĞ</i> <i>Esra ŞENTÜRK</i>
Bölüm 6	Tiroidin Konjenital Anomalileri ve Tedavisi ..... 47 <i>İlyas Halil AYDIN</i>
Bölüm 7	Tiroid Hastalıklarında Laboratuvar ..... 59 <i>Nurinnisa ÖZTÜRK</i>
Bölüm 8	Tiroid Hastalıklarında Radyoloji ..... 75 <i>İbrahim İLİK</i>
Bölüm 9	Tiroid Nodül Dışı Hastalıklarına Tanısal Yaklaşım ..... 89 <i>İdeal Beraa YILMAZ KARTAL</i>
Bölüm 10	Tiroid Nodüllerine Yaklaşım ..... 107 <i>Serhat BİNİCİ</i>
Bölüm 11	Tiroid Cerrahilerinde Anestezi ..... 125 <i>Salih AKTAŞ</i>
Bölüm 12	Tiroidektomi (Tek Taraflı / Total) ..... 131 <i>Mehmet Çetin KOTAN</i> <i>Ümit Haluk İLİKLERDEN</i> <i>Tolga KALAYCI</i>

Bölüm 13	Tiroid Kanserinde Boyun Diseksiyonu.....	141
	<i>Tolga KALAYCI</i>	
Bölüm 14	Minimal İnvaziv Tiroid Cerrahisi.....	149
	<i>Murat KARTAL</i>	
	<i>Muhammet YILDIRIM</i>	
Bölüm 15	Retrosternal ve Planjuan Guatra Yaklaşım	163
	<i>Duygu MORGAN İLİKLERDEN</i>	
Bölüm 16	Tiroid Cerrahisinde İntraoperatif Sinir Monitörizasyonu ve Enerji Cihazları	175
	<i>Murat KARTAL</i>	
	<i>Gamze GÖKÇEK</i>	
Bölüm 17	Tiroidektomi ve Boyun Diseksiyonu Komplikasyonları	189
	<i>Selim DOĞAN</i>	
	<i>Aziz ARI</i>	
Bölüm 18	Tiroid Papiller Karsinomu	201
	<i>Mustafa YENİ</i>	
Bölüm 19	Tiroid Foliküler Karsinomu	211
	<i>Mesud FAKİRULLAHOĞLU</i>	
Bölüm 20	Tiroid Hürthle Hücreli Karsinomu	215
	<i>Ayetullah TEMİZ</i>	
Bölüm 21	Tiroid Medüller Karsinomu	221
	<i>Salih KARA</i>	
Bölüm 22	Tiroid Anaplastik Karsinomu	231
	<i>Ercan KORKUT</i>	
	<i>Nurhak AKSUNGUR</i>	
Bölüm 23	Tiroid Nadir Görülen Tümörleri ve Metastatik Tümörleri	241
	<i>Necat ALMALI</i>	
Bölüm 24	Benign Tiroid Hastalıklarının Patolojik Değerlendirilmesi.....	249
	<i>Zehra AKMAN İLİK</i>	
Bölüm 25	Malign Tiroid Hastalıklarının Patolojik Değerlendirilmesi.....	259
	<i>Ayşe ÖTER ALMALI</i>	

Bölüm 26	Tiroid Hastalıklarında Radyoaktif İyot Tedavisi	267
	<i>Kerim ŞEKER</i>	
Bölüm 27	Tiroid Hastalıklarında Sistemik Kemoterapi	283
	<i>Selma SEZEN</i>	
Bölüm 28	Tiroid Hastalıkları İle İlgili Acil Durumlar	291
	<i>Orhan DELİCE</i>	
Bölüm 29	Tiroid Oftalmopatisi.....	307
	<i>Ezgi KARATAŞ</i>	
Bölüm 30	Tiroid Hastalıkları ve Gebelik	327
	<i>Esra YAPRAK UÇAR</i>	
	<i>İlker UÇAR</i>	
Bölüm 31	Tiroid Hastalıkları ve Geriatri.....	343
	<i>Eda URAL KARAMAN</i>	

YAZARLAR

Dr. Öğr. Üyesi Nurhak AKSUNGUR
Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel
Cerrahi AD.
ID 0000-0003-4477-5775

Uzm. Dr. Salih AKTAŞ
Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği
ID 0000-0001-9729-7741

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ÖTER ALMALI
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp
Fakültesi Patoloji AD.
ID 0000-0002-1976-3572

Dr. Öğr. Üyesi Necat ALMALI
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp
Fakültesi Genel Cerrahi AD.
ID 0000-0003-3534-1078

Doç. Dr. Turgut ANUK
Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Tıp
Fakültesi Genel Cerrahi AD.
ID 0000-0002-8903-9993

Doç. Dr. Aziz ARI
İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Genel Cerrahi Kliniği
ID 0000-0002-7806-2354

Op. Dr. İlyas Halil AYDIN
Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Çocuk Cerrahisi Kliniği
ID 0000-0001-7290-3741

Doç. Dr. Orhan BEGER
Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anatomi AD.
ID 0000-0002-4932-8758

Op. Dr. Serhat BİNİCİ
Şırnak Devlet Hastanesi Genel Cerrahi
Kliniği
ID 0000-0003-3034-1239

Dr. Öğr. Üyesi Orhan DELİCE
Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma
Hastanesi Acil Tıp Kliniği
ID 0000-0003-1629-4245

Op. Dr. Selim DOĞAN
İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Genel Cerrahi Kliniği
ID 0000-0002-0227-2953

Op. Dr. Mesud FAKİRULLAHOĞLU
Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum
Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Genel Cerrahi Kliniği
ID 0000-0002-5871-5688

Arş. Gör. Dr. Gamze GÖKÇEK
Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel
Cerrahi AD.
ID 0000-0002-2655-3717

Uzm. Dr. İbrahim İLİK
Sağlık Bilimleri Üniversitesi Van Eğitim
ve Araştırma Hastanesi Radyoloji Kliniği
ID 0000-0003-4122-6877

Dr. Öğr. Üyesi Zehra AKMAN İLİK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp
Fakültesi Patoloji AD.

 0000-0002-0555-0162

**Doç. Dr. Duygu MİRGAN
İLİKLERDEN**

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp
Fakültesi Göğüs Cerrahisi AD.

 0000-0001-8203-3946

Doç. Dr. Ümit Haluk İLİKLERDEN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp
Fakültesi Genel Cerrahi AD.

 0000-0003-3950-5535

Doç. Dr. Tolga KALAYCI

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp
Fakültesi Genel Cerrahi AD.

 0000-0002-6977-1757

Dr. Öğr. Üyesi Salih KARA

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel
Cerrahi AD.

 0000-0002-7877-9064

Uzm. Dr. Eda URAL KARAMAN

Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma
Hastanesi İç Hastalıkları AD.

 0000-0003-1683-1776

Dr. Öğr. Üyesi Ezgi KARATAŞ

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp
Fakültesi Göz Hastalıkları AD.

 0000-0003-0347-7827

**Dr. Öğr. Üyesi İdeal Beraa YILMAZ
KARTAL**

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile
Hekimliği AD.

 0000-0002-3124-4898

Dr. Öğr. Üyesi Murat KARTAL

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel
Cerrahi AD.

 0000-0003-1396-5365

Dr. Öğr. Üyesi Ercan KORKUT

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel
Cerrahi AD.

 0000-0001-8543-7778

Prof. Dr. Mehmet Çetin KOTAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp
Fakültesi Genel Cerrahi AD.

 0000-0002-6336-4747

Dr. Öğr. Üyesi Ufuk MEMİŞ

Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi Tıp
Fakültesi Genel Cerrahi AD.

 0000-0003-3393-3301

Dr. Öğr. Üyesi Seçil Nazife PARLAK

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp
Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji AD.

 0000-0001-9577-986X

Dr. Öğr. Üyesi Selma SEZEN

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp
Fakültesi Tıbbi Farmakoloji AD.

 0000-0001-6575-6149

Doç. Dr. Ayetullah TEMİZ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum
Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Genel Cerrahi Kliniği

 0000-0003-2178-3369

Op. Dr. Esra YAPRAK UÇAR

Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma
Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum
Kliniği

 0000-0002-7190-087X

Arş. Gör. Hadice UÇAR

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi
Anatomi AD.

 0000-0001-6516-4071

Op. Dr. İlker UÇAR

Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma
Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum
Kliniği

 0000-0002-4871-0621

Doç. Dr. Mustafa YENİ

Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma
Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği

 0000-0003-2384-2094

Arş. Gör. Dr. Muhammet YILDIRIM

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel
Cerrahi AD.

 0000-0001-7480-6769

Doç. Dr. Nurinnisa ÖZTÜRK

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi
Biyokimya AD.

 0000-0002-7746-2700

Dr. Öğr. Üyesi Hilal ÜSTÜNDAĞ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD.

 0000-0003-3140-0755

Uzm. Dr. Kerim ŞEKER

Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Nükleer Tıp Kliniği

 0000-0003-1683-1776

Dr. Öğr. Üyesi Esra ŞENTÜRK

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD.

 0000-0002-7190-087X